

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1495

Vragen van het lid **Kostić** (PvdD) aan de Ministers van Infrastructuur en Waterstaat en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het Arcadis-rapport Grondwaterkwaliteit Nederland 2024* (ingezonden 5 december 2025).

Antwoord van Minister **Karremans** (Infrastructuur en Waterstaat), mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 1 april 2026). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 880

Vraag 1

Bent u bekend met het Arcadis-rapport *Grondwaterkwaliteit Nederland 2024*?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Erkent u de conclusie dat de hoogste normoverschrijdingen in het grondwater worden gevonden bij bestrijdingsmiddelen en PFAS? Zo nee, op welke wetenschappelijke consensus baseert u zich dan (graag bronvermelding gebruiken)?

Antwoord 2

Het Arcadis-rapport geeft informatie over verschillende groepen stoffen. Figuur 0–1 in het rapport geeft o.a. aan dat de hoogste overschrijdingen van de gehanteerde normen of signaleringswaarden worden aangetroffen in de groep «overige verontreinigende stoffen». Dat neemt niet weg dat de gerapporteerde informatie over de aanwezigheid en normoverschrijdingen van bestrijdingsmiddelen (gewasbeschermingsmiddelen én biociden) en PFAS zorgelijk is. Binnen de EU is overeenstemming bereikt over de aanpassing van de Richtlijn prioritaire stoffen, de Grondwater-richtlijn en de Kaderrichtlijn water (KRW). Afronding van de besluitvorming hierover is rond april dit jaar voorzien. Hiermee ontstaat ook duidelijkheid over de normen die voor dit soort stoffen moeten worden gehanteerd voor het vaststellen van normoverschrijdingen.

¹ Arcadis, 20 november 2025 (<https://www.waterkwaliteitsportaal.nl/rapport-grondwaterkwaliteit-nederland-2024-beschikbaar>)

Naar aanleiding hiervan zal de Kamer nader geïnformeerd worden over de wijze waarop met provincies, drinkwaterbedrijven en waterschappen op een onderling afgestemde eenduidige wijze gerapporteerd kan worden over kwaliteit van grondwater. Dit is in lijn met acties uit het advies van de Studiegroep grondwater (Kamerstukken 27 625, nr. 594) over monitoring van grondwaterkwaliteit: actie 7A, «stem de bestaande grondwatermeetnetten beter op elkaar af zodat verontreiniging en toestand en trends daarvan eenduidig kunnen worden vastgesteld», actie 7B, «meet in het ondiepe grondwater om snel problemen te signaleren» en actie 7C, «Ontwikkel een indicator voor vergrijzing (mengseltoxiciteit)». Uitvoering van deze 3 acties is momenteel lopende en uitkomsten hiervan worden in de loop van dit jaar besproken met IPO, Unie van Waterschappen, VNG en de Vewin in het Bestuurlijk Overleg Water.

Bij het beoordelen van de gerapporteerde gegevens over gewasbeschermingsmiddelen moet ook in overweging genomen worden dat een aantal genoemde werkzame stoffen waarvan metaboliëten/afbraakproducten zijn aangetroffen, niet meer toegelaten is. Er zijn dus al maatregelen getroffen om verdere verontreiniging te voorkomen. In het kader van het Uitvoeringsprogramma van de toekomstvisie gewasbescherming 2030 is met vertegenwoordigers van provincies, drinkwaterbedrijven, LTO, Croplife NL, Ctgb, LNV en lenW een traject gestart om gezamenlijk de opgaven en oplossingen voor verbetering van grondwaterkwaliteit in beeld te brengen. Daarbij wordt ook vastgesteld welke in grondwater aangetroffen stoffen, of metaboliëten daarvan, nog een toelating hebben en in hoeverre het al bestaande beleid voor toelating en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zal leiden tot het terugdringen van normoverschrijdingen. Hierbij wordt ook vastgesteld of in het grondwater aangetroffen stoffen uitsluitend afkomstig zijn van gebruik als gewasbeschermingsmiddel of ook nog een ander gebruik als oorsprong hebben.

Vraag 3

Bent u het ermee eens dat het vervuilen van grondwater een ernstige bedreiging vormt voor de drinkwatervoorziening en de natuur? Zo nee, waar baseert u zich dan op?

Antwoord 3

Vervuiling van grondwater in gebieden waar dat gebruikt wordt voor winning van drinkwater moet zo veel mogelijk voorkomen worden. De gegevens van dit rapport betreffen provinciale meetnetten. Meetpunten van de provincies liggen doorgaans niet in grondwaterbeschermingsgebieden waar grondwater onttrokken wordt voor drinkwaterproductie.

Voor de beoordeling van de bedreiging van drinkwaterbronnen wordt gewezen op het binnenkort te verschijnen rapport over «early warning monitoring» in grondwaterbeschermingsgebieden die vallen binnen het leveringsgebied van het drinkwaterbedrijf Vitens. Dit rapport wordt ook betrokken bij het afwegen van beleid voor bescherming van drinkwaterbronnen en de eventuele uitbreiding van drinkwaterwinningen buiten de nu bestaande grondwaterbeschermingsgebieden. Zie ook het antwoord op vraag 21.

Met betrekking tot het deel van de vraag over natuur: ter uitvoering van het «Verbeterprogramma Vogel- en Habitatrichtlijn» is door de grondwaterbeheerders overleg gestart met de uitvoeringsorganisatie BIJ12 die dit verbeterprogramma uitvoert.

Vraag 4

Welke effecten heeft de normoverschrijding, de aanwezigheid en de stapeling van schadelijke stoffen in ons milieu en voedsel mogelijk op de gezondheid van mensen, op korte en lange termijn en vindt u deze effecten verantwoord?

Antwoord 4

We weten dat PFAS schadelijke effecten kunnen hebben op de gezondheid van mensen. Of PFAS daadwerkelijk gezondheidseffecten geven, hangt onder andere af van hoeveel PFAS mensen binnen krijgen over de tijd. Mensen in Nederland krijgen te veel PFAS binnen via voedsel en drinkwater, heeft eerder

onderzoek van het RIVM uitgewezen². Dit vindt het kabinet een onwenselijke situatie en daarom wordt ingezet op vermindering van PFAS via vier sporen:

- 1) Een zo breed mogelijk Europees PFAS-verbod. Nederland is initiatiefnemer van een Europees verbod op het gebruik en op de markt brengen van (producten met) PFAS. Als bedrijven geen PFAS meer gebruiken in hun producten, zal de vervuiling op termijn afnemen.
- 2) Het stimuleren van de transitie naar alternatieven voor PFAS.
- 4) We willen de blootstelling aan PFAS zo veel mogelijk voorkomen. Het RIVM doet in opdracht van de ministeries van IenW, VWS en LNV onderzoek naar de mogelijkheden om de blootstelling van de mens aan PFAS te monitoren en te verminderen via een onderzoeksprogramma.

Om de gezondheid van mensen te beschermen zijn PFAS en andere chemische stoffen genormeerd in het Drinkwaterbesluit. Voor PFAS is dat een norm van 100 nanogram per liter (ng/l) voor 20 PFAS, die sinds 12 januari 2026 van kracht is in het Drinkwaterbesluit. Binnen de EU is de afweging van een aanscherping van deze norm nog gaande. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) werkt op verzoek van de Europese Commissie aan een advies over de blootstelling aan PFAS. Voor meer informatie zie ook de Kamerbrief over PFAS van 21 juli 2025³.

De Europese contaminantenwetgeving⁴ bepaalt de maximumgehalten aan ongewenste stoffen in levensmiddelen, zoals mycotoxinen, zware metalen, dioxines, PFAS en nitraten, om de volksgezondheid te beschermen.

Vraag 5

Kunt u in euro's een inschatting geven van de extra maatschappelijke kosten die deze schadelijke stoffen en normoverschrijdingen veroorzaken? Zo nee, kunt u die zo snel mogelijk in kaart laten brengen?

Antwoord 5

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft in juni 2025 het rapport «Actualisering monetaire milieuschade» gepubliceerd⁵. In dit rapport heeft het PBL op eigen initiatief berekend dat de uitstoot van milieuverontreinigende stoffen in 2022 voor € 46 miljard schade heeft veroorzaakt aan de gezondheid van mens en natuur in Nederland. Het PBL is in de berekening uitgegaan van een conservatieve schatting. Voor veel milieugevaarlijke stoffen bestaat nog onvoldoende kennis over de omvang van de emissies, de verspreiding door het milieu of de effecten op menselijke gezondheid en ecosystemen om de monetaire milieuschade te kunnen berekenen. Daarnaast is ook de waardering van de milieuschade aan onzekerheid onderhevig. In dit onderzoek concludeert het PBL dat het nog niet mogelijk is om voor bepaalde moeilijk of niet-afbreekbare stoffen, zoals PFAS, milieuschade te berekenen, omdat daarvoor geen milieuprijzen bekend zijn. De broeikasgassen CO₂, methaan en N₂O zorgen voor iets meer dan de helft van de berekende schade. Luchtverontreinigende stoffen die onder de Europese NEC-richtlijn vallen (NO_x, ammoniak, zwaveldioxide, fijnstof en NMVOS) veroorzaken bijna alle overige schade. Andere schadelijke stoffen, waarvan de emissies meestal veel lager liggen, zorgen voor de resterende twee procent van de schade, aldus het PBL. Deze cijfers zijn in lijn met de conclusie van het in 2023 mede door Nederland ingediende voorstel voor een brede Europese PFAS-restrictie waarin is vastgesteld dat de sociaaleconomische lasten van het gebruik van PFAS groter zijn dan de baten.

Vraag 6

Hoe beoordeelt u het feit dat in 96% van het ondiepe grondwater één of meerdere milieuvreemde stoffen worden aangetroffen, waarbij in 85% van de gevallen PFAS, en waarvan 70% de gehanteerde normen (vaak fors) overschrijdt?

² RIVM (2023), Risk assessment of exposure to PFAS through food and drinking water in the Netherlands, <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2023-0011.pdf>

³ Kamerstuk 35 334, nr. 407

⁴ EU Verordening 2023/915, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj/eng>

⁵ PBL (2025), Actualisering monetaire milieuschade: <https://www.pbl.nl/publicaties/actualisering-monetaire-milieuschade>

Antwoord 6

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 7

Deelt u de zorgen uit het rapport, wanneer hierin gesproken wordt over «zorgwekkend hoge percentages van normoverschrijdingen in het diepere grondwater» als «een bedreiging voor de bereiding van drinkwater uit grondwater op basis van eenvoudige zuivering»?

Antwoord 7

Ja. Zie ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 8

Wat zegt dit alles volgens u over de effectiviteit van het huidige PFAS-beleid?

Antwoord 8

Het kabinet zet in op vermindering van PFAS via vier sporen, zoals toegelicht in het antwoord op vraag 4. Deze sporen vormen een totaalaanpak die moet leiden tot een sterke vermindering van PFAS in onze leefomgeving. Dat betekent helaas niet dat PFAS per direct een halt toegeroepen kunnen worden. Het zijn persistente stoffen die soms al decennia geleden in ons milieu terecht gekomen zijn en daar niet of nauwelijks afbreken. Een belangrijk deel van de problemen nu wordt veroorzaakt door de historische vervuiling. Ook wordt er op dit moment nog volop PFAS-houdende producten gebruikt. Met het onder vraag 4 genoemde voorstel voor een Europese restrictie willen we dat gebruik zo ver mogelijk terugdringen.

Vraag 9

Ziet u voor de bescherming van de gezondheid van mensen, dieren en milieu en voor het blijven garanderen van schoon drinkwater reden voor meer snelheid en actie om PFAS en andere schadelijke stoffen beter aan te pakken? Zo ja, wat gaat u dan concreet doen op korte termijn en welke tijdlijn hoort daarbij? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Het aanpakken van PFAS is een prioriteit van het kabinet, zoals ook toegelicht in het antwoord op vraag 4, en er worden dan ook volop acties op ingezet. Zo is Nederland een van de initiatiefnemers voor het voorstel voor de Europese restrictie op PFAS en zijn eind 2024 alle PFAS aangewezen als Zeer Zorgwekkende Stoffen, waarvoor een minimalisatieplicht geldt. Ook worden decentrale overheden ondersteund bij het aanpakken van met PFAS verontreinigde grond via een specifieke uitkering (SPUK Bodem). Over de voortgang van het onderzoeksprogramma PFAS is de Kamer onlangs geïnformeerd (Kamerstukken 35 334, nr. 421). Op de website <https://www.rivm.nl/pfas/onderzoeksprogramma> wordt per thema een overzicht gegeven van alle lopende en geplande onderzoeken uit het onderzoeksprogramma. Daarnaast wordt gewezen op de Kamerbrief van 21 juli 2025 met als onderwerp «Problematiek rondom stikstof en PFAS» (Kamerstukken 35 334, nr. 407) die onder punt 5 specifiek in gaat op het onderwerp «PFAS in drinkwater».

Vraag 10

Wat gaat u eraan doen om de hoeveelheid schadelijke stoffen minstens terug te brengen onder de normen? Welk tijdpad hoort daarbij?

Antwoord 10

Zie de antwoorden op de vragen 3, 4, 5, 8 en 9.

Vraag 11

Wat gaat u op korte termijn concreet doen om richting burgers de transparantie te vergroten over deze schadelijke stoffen en de aanwezigheid daarvan in producten/middelen en uiteindelijk onze leefomgeving? Welk tijdpad hoort daarbij?

Antwoord 11

Het kabinet heeft zich ingezet voor en blijft inzetten op transparante communicatie richting burgers over schadelijke stoffen en de aanwezigheid van deze stoffen in producten/middelen. Dit wordt onder andere gedaan via de website van het RIVM. Hier bevindt zich ook een PFAS «landingspagina», waar algemene informatie wordt gegeven over PFAS, het gebruik ervan, de effecten en de aanwezigheid van PFAS in de mens en het milieu. Ook over andere stoffen is informatie te vinden bij het RIVM, zoals via de website Risico's van stoffen van het RIVM⁶.

Daarnaast wordt via de website <https://waarzitwatin.nl/> informatie gegeven over chemische stoffen, waaronder PFAS, en de aanwezigheid van chemische stoffen in producten en middelen. Dit is een website gericht op consumenten, waarbij per productgroep de mogelijkheid voor de aanwezigheid van (schadelijke) chemische stoffen in het product en de mogelijke risico's hiervan worden besproken in begrijpelijke taal. Op de website van MilieuCentraal is informatie te vinden over bestrijdingsmiddelen⁷. Al deze genoemde websites worden regelmatig bijgewerkt wanneer nieuwe relevante informatie beschikbaar is gekomen.

Industriële bedrijven zijn verplicht om de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) naar lucht en water minimaal eenmaal per vijf jaar te rapporteren aan het Bevoegd Gezag. Sinds 1 januari 2025 is het verplicht om deze rapportage te doen via de ZZS-emissiedatabase. De informatie hieruit zal te zijner tijd actief openbaar worden gemaakt na de evaluatie van deze database die gepland staat voor 2026.

Vraag 12

Deelt u de zorg dat bestrijdingsmiddelen en PFAS ook in 18% van diepere grondwaterlagen worden teruggevonden, waar drinkwater wordt gewonnen? Welke risico's ziet u hiervoor op de langere termijn voor de gezondheid, de natuur en het milieu en waar baseert u uw inzichten precies op (graag bronnen vermelden)?

Antwoord 12

Zie de antwoorden op vragen 3 en 4.

Vraag 13

Waarom lukt het ondanks bestaande regelgeving nog steeds niet om normoverschrijdingen van bestrijdingsmiddelen terug te dringen? Waar schiet het beleid tekort, wat gaat u precies beter doen en wanneer gaat u dat doen?

Antwoord 13

Dat de toelating van een aantal eerder als gewasbeschermingsmiddel toegelaten stoffen, veelal herbiciden/onkruidbestrijdingsmiddelen, is ingetrokken duidt erop dat het toelatingsbeleid zijn uitwerking heeft. Zoals in de antwoorden op vraag 2 en 3 is aangegeven wordt momenteel met betrokken partijen in beeld gebracht welke opgaven resteren en of het bestaande beleid voor toelating en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen naar verwachting ook volstaat om verdere achteruitgang van grondwaterkwaliteit (ook wel vergrijzing genoemd) en normoverschrijdingen te voorkomen. Hierbij wordt ook in beeld gebracht hoe aan de hand van monitoringsresultaten van grondwater eerder kan worden vastgesteld of een herbeoordeling nodig is om normoverschrijdingen te voorkomen.

Vraag 14

Kunt u een uitputtende opsomming geven van alle aanbevelingen en conclusies uit onafhankelijke evaluaties die het ministerie in het verleden heeft ontvangen als het gaat om beleid met betrekking tot bestrijdingsmiddelen? Kunt u daarbij per punt aangeven wat u er wel of niet mee heeft gedaan?

⁶ <https://www.rivm.nl/risicos-van-stoffen>

⁷ <https://www.milieucentraal.nl/huis-en-tuin/ongediertebestrijding/bestrijdingsmiddelen-en-het-milieu/>

Antwoord 14

Verwezen wordt o.a. naar de Tussenevaluatie van de Nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst met de titel «Geïntegreerde gewasbescherming nader beschouwd»⁸ (Kamerstukken 27 858, nr. 478) en het koepelrapport van de Tussenevaluatie van de KRW (Kamerstukken 27 625, nr. 696). Daarnaast heeft de Kamer via een brief van de Minister van LVVN en de Staatssecretaris van lenW de evaluatie van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ontvangen (Kamerstukken 35 756, nr. 29). Met een brief van de Minister van LVVN ontving de Kamer recent de evaluatie van het Nationaal actieplan dat voor implementatie de Richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden is opgesteld (Kamerstukken 27 858, Nr. 741). De duiding van deze evaluaties geeft aan wat er met de aanbevelingen wordt gedaan.

Vraag 15

Heeft u ook gelezen dat het rapport ook concludeert dat op grond van de grote verschillen in percentages van normoverschrijdingen tussen enerzijds medische stoffen en anderzijds bestrijdingsmiddelen en PFAS het voor de hand ligt om ter verbetering van de grondwaterkwaliteit het accent te leggen op maatregelen gericht op bestrijdingsmiddelen en PFAS? Erkent u die feiten en welke acties verbindt u aan die conclusie?

Antwoord 15

Zie het antwoord op vraag 3.

Vraag 16

Bent u het ermee eens dat het, gezien die feiten, duidelijk onwenselijk is dat bestrijdingsmiddelen met PFAS worden gebruikt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 16

Allereerst wordt verwezen naar de antwoorden van de Minister LVVN op de Kamervragen die het lid Bromet eerder over dit onderwerp heeft gesteld (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 203) en naar de appreciatie van de verworpen motie van het lid Bromet om in navolging van Denenmarken PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen te verbieden (Kamerstukken 27 585, nr. 725).

Ook is van belang dat het Ctgb op 18 december 2025 publiek heeft gemaakt dat naar aanleiding van het besluit van de Deense toelatingsautoriteit, in Nederland 46 gewasbeschermingsmiddelen die PFAS bevatten tussentijds opnieuw beoordeeld zullen worden. Net als Noorwegen en Zweden, die ook voor herbeoordeling kozen, wil het Ctgb daarover uiterlijk op 30 april 2028 alle besluiten nemen⁹. Het Ctgb heeft per brief de Ministers van LVVN en lenW geïnformeerd over de stappen die volgens artikel 44 van de EU-Verordening voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen noodzakelijk zijn om juridisch houdbaar robuuste bescherming van het grondwater te kunnen waarborgen. De Minister van LVVN heeft de Kamer deze brief op 19 januari jl. toegezonden (bijlage bij Kamerstukken 27 858, nr. 739).

Het Ctgb constateert dat de herbeoordeling mogelijk grote gevolgen heeft voor de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen in Nederland en adviseert het Rijk o.a. om een impactanalyse te laten uitvoeren en alternatieven te inventariseren voor middelen die mogelijk wegvallen. De Minister LVVN heeft de WUR gevraagd deze impactanalyse uit te voeren en de uitkomsten daarvan worden in het tweede kwartaal van 2026 verwacht.

Vraag 17

Erkent u – tegen de achtergrond dat Nederland in Europa de officiële positie heeft dat we snel een verbod op PFAS willen, juist omdat het onwenselijk is dat het overal in ons milieu en lichaam terecht komt – dat door het gebruik van PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen alsnog PFAS overal in onze bodem, milieu en lichaam terecht kan komen? Zo nee, waar baseert u zich dan op?

⁸ https://www.pbl.nl/uploads/default/downloads/pbl-2019-geintegreerde-gewasbescherming-nader-beschouwd-3549_0.pdf

⁹ <https://www.ctgb.nl/documenten/2025/12/18/persbericht-herbeoordeling-pfas>

Antwoord 17

Ja. Mede om die reden loopt op dit moment zowel Europees als nationaal een herbeoordeling van werkzame stoffen en gewasbeschermingsmiddelen met een PFAS als werkzame stof. Zie ook het antwoord op vraag 16.

Vraag 18

Hoe beoordeelt u het risico voor de gezondheid van mens en dier, als PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen steeds in ons voedsel terechtkomen en zo schadelijke stoffen zich in ons lichaam opstapelen, ook gezien het feit dat de meeste Nederlanders nu al te veel PFAS in hun bloed hebben?

Antwoord 18

Het is bekend dat de blootstelling aan PFAS via voedsel en het drinkwater boven de gezondheidkundige grenswaarde ligt.¹⁰ Dat betekent dat effecten van PFAS op het immuunsysteem niet uit te sluiten zijn. Met het PFAS-programma wordt beoogd de blootstelling aan PFAS te verminderen. Naar aanleiding van Deens onderzoek, dat laat zien dat verschillende PFAS stoffen afbreken tot TFA en in het grondwater komen, heeft het Ctgb besloten 46 gewasbeschermingsmiddelen die PFAS bevatten tussentijds opnieuw te gaan beoordelen. Zie ook het antwoord op vraag 16.

Vraag 19

Kunt u uitleggen waarom PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen (PFAS-pesticiden) nog altijd op de markt mogen blijven, terwijl bekend is dat PFAS persistent, toxisch en nauwelijks afbreekbaar zijn?

Antwoord 19

Zie antwoorden op de vragen 16, 17 en 18.

Vraag 20

Bent u als eindverantwoordelijke voor gezondheid bereid om ook voor een verbod op PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen te pleiten, naar voorbeeld van landen als Denemarken? Zo nee, waarom kan Denemarken het wel en waarom beschermt u de gezondheid van onze burgers niet?

Antwoord 20

Nee. Zoals aangegeven in de antwoorden op de vragen 16, 17 en 18 gaat het Ctgb 46 gewasbeschermingsmiddelen die PFAS als werkzame stof bevatten tussentijds opnieuw beoordelen. Het Ctgb gebruikt de nieuwe gegevens over de vorming van TFA en het Nederlandse grondwatermodel om te bepalen of de betreffende middelen ook hier leiden tot overschrijding van de grondwaternorm. In dat geval voldoen de middelen niet meer aan de toelatingscriteria en moeten toelatingen worden gewijzigd of worden ingetrokken. PFAS kan in een bestrijdingsmiddel (gewasbeschermingsmiddelen en biociden) zitten als werkzame stof of als hulpstof. De eerste groep is uitgesloten van de brede Europese PFAS restrictie, de tweede groep gaat wel vallen onder deze restrictie.

Vraag 21

Bent u bereid het gebruik van bestrijdingsmiddelen waar PFAS in zitten op zijn minst te verbieden in grondwaterbeschermingsgebieden?

Antwoord 21

Dit wordt verder afgewogen bij de uitvoering van de motie-Tjeerd de Groot (Kamerstukken 27 858, nr. 587) die oproept om het gebruik van bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden te stoppen. Aangezien dit rapport aantoont dat in grondwater aangetroffen stoffen vooral onkruidbestrijdingsmiddelen of metabolieten van deze middelen betreffen, behoeft juist de onkruidbestrijding in grondwaterbeschermingsgebieden specifieke aandacht bij de uitvoering van deze motie. De Kamer wordt specifiek geïnformeerd over de uitvoering van deze motie. Hierbij worden zo mogelijk

¹⁰ RIVM (2023), Risk assessment of exposure to PFAS through food and drinking water in the Netherlands <https://www.rivm.nl/publicaties/risk-assessment-of-exposure-to-pfas-through-food-and-drinking-water-in-netherlands>

ook de uitkomsten van de in het leveringsgebied van het drinkwaterbedrijf Vitens uitgevoerde early warning monitoring betrokken (zie het antwoord op vraag 3).

Vraag 22

Hoe waarborgt u dat Nederland gaat voldoen aan de KRW-doelen, nu Europa hierin naar alle waarschijnlijkheid ook PFAS-grensnormen gaat opnemen?

Antwoord 22

Zie het antwoord op vraag 2. Daarnaast wordt er voor de goede orde gewezen op dat het onder de verantwoordelijkheid van de provincies opgestelde rapport het volgende aangeeft: «Dit rapport is geen Kaderrichtlijn water (KRW)-rapportage», maar deze rapportage heeft een «early warning» functie». Zo zal het ook benut worden voor de bestuurlijke dialoog over het behalen van KRW-doelen die o.a. met de provincies in het Bestuurlijk Overleg KRW gevoerd wordt.

Vraag 23

Bent u bereid om de monitoring van PFAS en bestrijdingsmiddelen uit te breiden, zoals aanbevolen in het rapport? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 23

De provincies en drinkwaterbedrijven zijn als eerste verantwoordelijk voor monitoring van grondwaterkwaliteit en het is aan hen om hierin een afweging te maken. Dit in afstemming met het ministerie IenW in het kader van de in het antwoord op vraag 2 benoemde uitwerking van de acties 7A, 7B en 7C uit het advies van de Studiegroep grondwater. Zie ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 24

Bent u bereid om – gezien het feit dat bij meerdere bedrijven is geconstateerd dat ze goochelen met uitstootcijfers en informatie achterhouden (zoals bij CFS) – meer regie te nemen en meer in te zetten op onafhankelijk, continu, fijnmazig en zoveel mogelijk real time meten van gevaarlijke stoffen en deze data zo veel mogelijk openbaar beschikbaar te maken, zodat de controle hierop en de toegang tot wat in de omgeving aan stoffen wordt uitgestoten verbeterd wordt en minder afhankelijk is van bedrijven (ook in lijn met motie-Teunissen c.s., Kamerstuk 28 089, nr. 302)?

Antwoord 24

Op dit moment is er geen aanleiding voor meer regie op het toezicht op afvalwaterlozingen zoals bij het bedrijf CFS. In het geval van afvalwaterlozingen hebben bedrijven monitoring- en rapportageverplichtingen, en doet het bevoegd gezag onafhankelijke controles hierop.

Bedrijven zijn verplicht hun lozingen te meten, te registreren en te rapporteren conform de vergunningsvoorschriften. Deze gegevens vormen een belangrijk onderdeel van het toezicht, maar staan niet op zichzelf. Waterbeheerders, zoals waterschappen en Rijkswaterstaat, voeren daarnaast eigen metingen uit. Deze metingen vormen, in samenhang met de bedrijfseigen cijfers, de basis voor de controle op de naleving van vergunningen. Deze onafhankelijke controles bieden een noodzakelijke en structurele borging van de juistheid van de emissiedata en verkleinen de afhankelijkheid van bedrijfsrapportages.

Waar signalen daartoe aanleiding geven, kan het bevoegd gezag aanvullende metingen uitvoeren of specifieke meetverplichtingen opleggen. Ook wordt bij vergunningverlening en actualisatie steeds gezien of de voorgeschreven monitoring passend is bij de risico's voor de waterkwaliteit, met bijzondere aandacht voor prioritaire en zeer zorgwekkende stoffen. Ik zie daarom op dit moment geen aanleiding voor meer regie in de gekozen systematiek voor afvalwaterlozingen.

Vraag 25

Wanneer wordt aan de toezegging voldaan, inclusief de beloofde vervolgstappen, zoals geuit in de Voortgangsbrief Industrie en Omwonenden (Kamerstuk 28 089, nr. 335) dat eind dit jaar alle onderzoeksresultaten voortvloeiend uit het rapport en actieagenda Industrie en Omwonenden integraal zouden

worden gewogen en gedeeld met de Kamer, samen met een tijdpad van mogelijke acties die hieruit voortvloeien?

Antwoord 25

Hier is aan voldaan met de Kamerbrief «Uitkomsten Actieagenda Industrie en Omwonenden» gepubliceerd op 19 december 2025 (Kamerstukken 28 089, nr. 346). De onderzoeksuitkomsten zijn als bijlage bij de genoemde Kamerbrief gevoegd en de vervolgacties worden in de Kamerbrief toegelicht.

Vraag 26

Kunt u deze vragen zo snel mogelijk één voor één beantwoorden?

Antwoord 26

Vanwege de benodigde afstemming tussen de ministeries van IenW, VWS en LVVN was het niet mogelijk om deze vragen binnen de gebruikelijke termijn te beantwoorden. De Kamer heeft hierover een uitstelbrief ontvangen.